

re's impetuosament', hi afegeixen encara més mots dialectals d'Alemanya i Noruega. Altrament l'arrel REBH- es considera reducció d'un EREBH-, que seria una de tantes ampliacions de l'arxi-arrel ER-, entre les quals hi ha ERE- 'córrer, precipitar-se', de la qual surten entre altres els hidrònims messapí *Arvō*, i gallo-britònic ARVA, així com txeco polonès *řevniti* 'cuitar darrere de', 'posar en marxa' (Pok, *IEW*, 331.36, 331.20).

Hi ha, doncs, base indoeuropea per a aquest REBH-sorotàptic (o cèltic?) Acabem explicant que això és conciliable amb la forma fonètica de la dea dels sorotaptes. Aquesta v de *Reva* no era una semivocal Schmoll lleigeix *Reuve* amb *uu* doble en una part dels casos, ço que apunta a w veritablement consonàntica. Si la BH- indoeuropea inicial donava r- sorotàptica, com s'ha demostrat en tantes relíquies romàniques i formes epigràfiques, també és lògic que la -BH- intervocàlica hi donés -v- labiodental o matís anàleg; sense comptar que aviat la -B- i la -v- intervocàliques es confongueren en romànic primerenc, i llatí tardà I que justament l'articulació laxa, pròpia de la fonètica sorotàptica (*EntreDL* II, 198), havia d'accelerar-ho.⁴

DERIV occitans, que potser també foren catalans: *Revar* «payer la rève» (B-Alps a. 1507, PMeyer, *Doc Ling*). *Revaire* «adjudicateire de la rève» (Dinha, 1424, i PSW, p. 307, i a 1450, Pansier) *Revier* o *river* 'perceptor de la reva' a Grassa 1502 (*Doc Ling*, p. 493; PSW VII, 322-3).

¹ Tothom ha anat després temptejant a les palpentes, amb ànsia d'explicar-ho. Chabaneau (*RLR* XLV, 10) proposa «fantaisie, idée saugrenue, absurdité», i així ho adopta el seu tímid deixeble EmLevy, traduint aquests mots a l'alemany (PSW VII, 305b; PDPF) Grec que PMeyer es penedí, i no sé si en la 1.ª ed. (1865) o en la 2.ª, pensà en una lectura una mica diferent *darà reva*: si no m'enganyo *dirà* és en el ms; però tant si hi ha variant ms, o és una mera esmena, aquesta és la lliçió que adopta l'ed. Lavaud-Nelly, si bé adonant-se segurament de la identitat del mot amb *reva* 'impost', 'drets d'importació; però la trad. de Nelly és la que va més lluny d'osques, amb una grossera interpretació de donar propina a les criades: «gratification d'usage, étrene pour entrer» — ² Afegim-hi encara l'*Ordonnance municipale* de Dinha de 1424, p. p. V. Lieutaud, sobre les «rèves, impôts indirects de consommation», on apareix molts cops la forma *reva*, junt amb *revayre* per al perceptor; i en els documents de Seyne-les-Alpes (B-Alps), a 1407-1419, p. p. Meyer a la *Romania*, pp. 387-8 — ³ Potser també podem veure una forma d'aquesta diftongació en un doc. del *Cartulaire du Consulat* de Limoges, S. XIII, hapax citat amb dubtes per Levy: «com *riva* no deu esser <presa> --- It. que *riva* --- esser no deu donada, ni receubuda, eu dich chasteu; ni negús --- recepcha, si no aquels que presens seran a la vendició, e si l'optes, o sa molher, --- en la vendició --- era presens e disia que vol aver part en la prestació de la palmada [“poignée de main servant à marquer la conclusion du contrat”] --- aja ---, cum l'un deus autres li qual

aquí seran estat». *Optes* sembla estar per *osptes*, com l'hoste dels albergs de venda barcelonins del S. XIII, sinó que aquí sembla que fos més aviat a manera de subhasta que es fes en un castell. ¿Seria potser una forma del Nord llemosí, amb diftongació quasi-francesa *ie > -i*? O bé hi ha propagació de *i* de la forma *river* per 'perceptor de la reva' (PSW, 322b), i llatinitzat *riverius* (323a) ¿O encara lectura inexacta d'aquest cartulari, publicat pòstumament pels hereus de Chabaneau? — ⁴ No he arribat a aquesta hipòtesi tan suggerent, sense haver intentat moltes altres vies, que no em semblen sostenibles, però que cal indicar i rebutjar, per evitar futures marrades d'investigadors. a) Hi ha un fràncic *rene* que semblava temptador com a possible ètimon germànic del cat-oc *reva*, car figura en el més antic text literari del fràncic, els Psalms de Wachtendonk LVII, 4, trad. per als reis carolingis; però no sols el sign. 'ventre' queda lluny sinó que els mots del glossari de Cowan (Leiden 1957, 56b) mostren que hi és normal l'ús de -v- per representar el so de -f-: per tant es tracta del mateix que l'a-al ant. *bref*, ags *hrif* 'baix ventre', amb -f- germànica < ieur. -p- (ieur KREPES- > ll. *corpus* etc.) b) Letó *rieva* 'arruga' (Sosare), potser parent del lit *raukšle* (Baravykas) 'arruga', i verb *su-raukti* o *sirauki* 'arrugar'; però tant l'escassa versemblança semàntica, com el fet de no saber etim ni parentela indoeuropea d'aquest mot bàltic, descoratgen de cercar més per aquest camí. c) Lituà *ribà* f. 'frontera, límit': cal fer-hi les dues mateixes objeccions (manca en els diccs etim de Bender i Pok, *IEW*), car a això correspon *robeža* boundary, límit» (Sosare), i aquest és evidentment idèntic al rus *ruběž* 'frontera', també sense etim indoeuropea; segons Vasmer-Trubačev (III, 510), no té altre germà eslav que ucr *rubiž* 'marge, vora, paratge'; i tant Fränkel, com Jakobson, ho relliguen amb el rus *rubiti* 'tallar', amb un significat bàsic de 'osca, incisió' o bé 'tallada de bosc': de l'arrel eslava *rōb-* (pron. *rōb-*) 'tallar, destralejar', 'cantell, voravia'. Sembla, doncs, que en les llengües bàltiques sigui un manlleu del rus (notem la forma letona), i essent REMB- la base indoeuropea, la fonètica s'oposa també a relacionar-hi el nostre mot. d) El sic. *rabba* és 'graner públic', «annonia et locum in quo annona custoditur», en el dicc. sic. de N. Valla (a 1500) (*ZRPb* XLII, 95); però això, tenint en compte el sign., ni deu ser un manlleu del cat *reva* ni tampoc ens pot assenyalar una pista d'arabisme del cat. *reva*, si ho encerta MLWagner en fer venir el mot sicilià de l'ar. *rab* «quartier d'une ville», «champ, pièce laborable» (*ZRPb* LII, 660-1) e) El mot pre-romà que hem admès com a possible base del nostre REBLAR: però fora de la coincidència fonètica (amb les tres variants *river*, *riblà* i *reblar*) no es veu res que ens animi a cercar per aquesta banda.

Revadir (RAg) sembla encreuament local de *revener* amb *regudir*/*recudir* (PERCUDIR) *Revais*, pells, mall, a 1384 (DAG, AlcM): encreuament de *vans*